

เงินช่วยเหลือผู้ประสบภัย ... จ่ายตามฐานะไม่ได้ !

คดีปกครองที่นำมาเล่าสู่กันฟังในฉบับนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจ่ายเงินช่วยเหลือให้กับผู้ประสบภัยพิบัติจากฝนตกหนักและลมพัดแรงทำให้หลังคาบ้านเสียหาย แต่ อบต. จ่ายเงินช่วยเหลือไม่เท่ากันและไม่เหมาะสม โดยอ้างเหตุว่าผู้เสียหายบางคนมีฐานะดีและเป็นข้าราชการที่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้

เมื่อผู้เสียหายได้รับความเสียหายจริง และ อบต. ได้อนุมัติเงินเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยพิบัติดังกล่าวแล้ว จะอ้างเหตุผลดังกล่าวได้หรือไม่ ?

ข้อเท็จจริงในคดีนี้ เกิดขึ้นจากการเกิดภัยพิบัติฝนตกหนัก ลมกรร โขกแรง เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2550 ทำให้กระเบื้องหลังคาบ้านของผู้ฟ้องคดีและราษฎรหลายหลังแตกเสียหาย ผู้ใหญ่บ้านได้รายงานความเสียหายต่อผู้ถูกฟ้องคดี (องค์การบริหารส่วนตำบล) เพื่อขอความช่วยเหลือ โดยเฉพาะในส่วนของผู้ฟ้องคดีกระเบื้องมุงหลังคาเสียหาย 80 แผ่น จากนั้นคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกฟ้องคดีแต่งตั้งก็ได้สำรวจความเสียหาย ซึ่งผลการสำรวจความเสียหาย ไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้นเพียงบางรายการ โดยเฉพาะในส่วนของผู้ฟ้องคดีมีกระเบื้องมุงหลังคาเสียหาย 40 แผ่น และรายงานความเสียหายทั้งหมดคิดเป็นเงิน 74,050 บาท แต่ผู้ถูกฟ้องคดีอนุมัติให้จัดซื้อวัสดุก่อสร้างเป็นเงิน 98,060 บาท

ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้แจ้งขอความช่วยเหลือและได้รับอนุญาตจากนายก อบต. เพื่อซื้อกระเบื้องมาซ่อมแซมหลังคาบ้านก่อน จำนวน 80 แผ่น เป็นเงิน 6,990 บาท แต่เมื่อนำใบเสร็จไปขอรับเงิน เจ้าหน้าที่กลับให้เงินเพียง 2,000 บาท โดยอ้างว่าผู้ฟ้องคดีมีฐานะที่ดีอยู่แล้วเพราะเป็นข้าราชการและทำการค้าขาย มีบ้านพักอาศัยหลังใหญ่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ไม่จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือทั้งหมด การจัดซื้อกระเบื้องจำนวน 40 แผ่น (โดยคิดราคากระเบื้อง แผ่นละ 50 บาท) ให้ผู้ฟ้องคดีจึงมีความเหมาะสมแล้ว

ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีจ่ายเงินจำนวนที่เหลือ

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่จ่ายเงินช่วยเหลือค่ากระเบื้องให้ครบจำนวนตามที่ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า องค์การบริหารส่วนตำบล (ผู้ถูกฟ้องคดี) มีหน้าที่ต้องป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ตน ตามมาตรา 67 (4) แห่งพระราชบัญญัติสภาพาบบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 การที่ผู้ถูกฟ้องคดีอนุมัติงบประมาณเพื่อจัดซื้อวัสดุก่อสร้างสำหรับซ่อมแซมบ้านเรือนที่ได้รับความเสียหาย ถือเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้เลือกที่จะให้ความช่วยเหลือโดยการจัดหาวัสดุสิ่งของให้แก่ผู้ประสบภัยพิบัติมิใช่การให้ความช่วยเหลือเป็นเงิน ผู้ฟ้องคดีจึงต้องได้รับความช่วยเหลือเป็นกระเบื้องมุงหลังคาตามรายงานความเสียหายเช่นกัน แต่การที่ผู้ฟ้องคดีได้ขอความช่วยเหลือและได้รับอนุมัติให้ซื้อกระเบื้องมาซ่อมแซมได้และนำใบเสร็จมาขอรับเงินโดยเจ้าหน้าที่ได้มอบเงินให้ผู้ฟ้องคดี 2,000 บาท และได้โต้แย้ง แสดงว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้ผูกพันตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาสาธารณภัยว่าจะต้องให้ความช่วยเหลือเป็นวัสดุสิ่งของเท่านั้น

และเมื่อความเสียหายเกิดจากภัยธรรมชาติที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและมีระเบียบที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือ จึงผูกพันผู้ถูกฟ้องคดีให้ต้องปฏิบัติต่อผู้ประสบภัยด้วยความเป็นธรรมและอยู่บนหลักความเสมอภาค โดยคำนึงถึงฐานะการคลังของผู้ถูกฟ้องคดีประกอบกัน

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากบัญชีความเสียหายตามที่ผู้ใหญ่บ้านรายงานและความเสียหายจากการรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงไม่แตกต่างกันมาก และไม่แน่ว่าคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงได้สำรวจความเสียหายถูกต้อง ทั้งผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้โต้แย้งรายงานของผู้ใหญ่บ้าน จึงต้องรับฟังว่า กระเบื้องหลังคาของผู้ฟ้องคดี

ได้รับความเสียหายจริง 80 แผ่น แต่การที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่าผู้ฟ้องคดีมีฐานะดี ช่วยเหลือตัวเองได้ ไม่ต้องช่วยเหลือทั้งหมด ทั้งที่ผู้ประสพภัยรายอื่น ได้รับการช่วยเหลือเต็มจำนวนความเสียหายตามที่รายงาน และผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้มีปัญหาเรื่องงบประมาณ เนื่องจากการได้มีการอนุมัติให้ซื้อวัสดุก่อสร้างที่ได้รับความเสียหาย เป็นจำนวนเงินที่มากกว่าที่คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงได้รายงานความเสียหาย โดยไม่ปรากฏว่าได้นำกระเบื้องส่วนที่เกินนั้นไปใช้ประโยชน์อันใด

จึงเป็นการปฏิบัติต่อผู้ฟ้องคดีแตกต่างจากผู้ประสพภัยพิบัติรายอื่น จึงไม่เป็นธรรมและไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีต้องให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ฟ้องคดีตามที่เสียหายจริง คือ กระเบื้องมุงหลังคาเสียหายจำนวน 80 แผ่น (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 394/2556)

คดีนี้จึงเป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับฝ่ายปกครองซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจตามกฎหมายว่า เมื่อไม่มีกฎหมายอนุญาตให้ใช้อำนาจในลักษณะที่เป็นการจำกัดการใช้สิทธิของประชาชนหรือให้อำนาจในทางที่จะเลือกปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดต่อบุคคลให้แตกต่างกันได้ ฝ่ายปกครองก็ไม่อาจดำเนินการใดๆ หรือใช้อำนาจในทางที่ไม่เป็นธรรมและขัดต่อหลักความเสมอภาค ครับ !

นายปกครอง